

*Verdrag, op 10 december 1962 te New York tot stand gekomen, inzake de huwelijkstoestemming, de minimumleeftijd waarop een huwelijk mag worden aangegaan en de registratie van huwelijken*

BRIEF VAN DE MINISTER VAN  
BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

**Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal  
ontvangen 22 februari 1965.**

**De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde Ministers van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 24 maart 1965.**

's-Gravenhage, 10 februari 1965.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, alsook naar artikel 24, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestrengte hierbij de tekst en de vertaling in het Nederlands van het op 10 december 1962 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de huwelijkstoestemming, de minimumleeftijd waarop een huwelijk mag worden aangegaan en de registratie van huwelijken (*Trb.* 1964, 55 en 165)<sup>1)</sup> over te leggen.

Een toelichtende nota bij dit verdrag gelieve U Hoogedelgestrengte hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het verdrag voor het gehele Koninkrijk gelden.

Aan de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen is verzocht, bovengenoemde stukken op 22 februari 1965 over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van de overlegging in kennis gesteld.

*De Minister van Buitenlandse Zaken,*

J. LUNS.

**Toelichtende nota**

Het onderhavige verdrag is gebaseerd op artikel 16, leden 1 en 2, van de Universele Verklaring inzake de Rechten van de mens en bevat drie hoofdbeginselen:

1. Voor een huwelijk is de volledige en vrije toestemming der aanstaande echtgenoten vereist (artikel 1).
2. De staten die partij zijn bij het verdrag dienen in hun wetgeving een minimumhuwelijksleeftijd vast te stellen (artikel 2).
3. Alle huwelijken dienen officieel te worden geregistreerd (artikel 3).

Sedert geruime tijd heeft de Commissie der Verenigde Naties inzake de Rechtstoestand van de Vrouw, een der functionele commissies van de Economische en Sociale Raad der V.N., bemoeienis gehad met het vraagstuk van het uithuwelijken van jonge kinderen. De commissie kwam tot de conclusie, dat het opstellen van een verdrag een van de middelen kan zijn om tot uitbanning van deze misstand te komen.

Genoemde commissie formuleerde in eerste aanleg een ontwerp-verdrag, waaraan in het algemeen enige belangrijke bezwaren verbonden waren. Zo werd voor jongens en meisjes een minimumhuwelijksleeftijd van vijftien jaar vastgesteld, welke fixatie in feite een grootste gemene deler betekende, waarbij er te weinig rekening mede werd gehouden, dat de lichamelijke

<sup>1)</sup> Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden

*Aan  
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer  
der Staten-Generaal*

volwassenheid in tropische streken en in noordelijke gebieden op verschillende leeftijden wordt bereikt en nationale wetgevingen dienovereenkomstig van elkaar afwijken.

Voorts was het bezwaarlijk, dat de vereisten van een minimumleeftijd en van volledige en vrije toestemming werden gesteld op straffe van nietigheid van het huwelijk. In een groot aantal landen is een huwelijk, dat in strijd met de wettelijke voorschriften is aangegaan, niet nietig doch vernietigbaar. Er kunnen zwaarwegende redenen zijn om een huwelijk, waaraan wettelijke gebreken kleven geldig te laten zijn, zolang niet de nietigverklaring door de rechter is uitgesproken. In dit verband is van belang, dat ingevolge het Nederlandse Burgerlijk Wetboek een vordering tot nietigverklaring van het huwelijk wegens het niet bereikt hebben van de vereiste leeftijd niet meer kan worden ingesteld, wanneer op de dag van het instellen van de rechtsvordering de vereiste leeftijd is bereikt of wanneer de vrouw, ook al heeft zij bij het instellen van de vordering tot nietigverklaring de zestienjarige leeftijd nog niet bereikt, zwanger is (artikel 144, B.W.). Evenmin is een vordering tot nietigverklaring wegens gebrek aan vrije toestemming ontvankelijk, wanneer er aanhoudende samenwoning heeft plaatsgehad gedurende drie maanden sedert de echtgenoot, die onder dwang of in dwaling het huwelijk heeft aangegaan, zijn volkomen beslissingsvrijheid heeft verkregen of de dwaling door hem is ontdekt (artikel 142, lid 3, B.W.). In deze gevallen achtte de Nederlandse wetgever het voortbestaan van het huwelijk van primair belang.

Op aandringen van verschillende staten, waaronder het Koninkrijk der Nederlanden, heeft de Commissie inzake de Rechtstoestand van de Vrouw het ontwerp-verdrag in tweede lezing aanzienlijk gewijzigd. De commissie stelde een formulering op, waarbij ruimte werd gelaten voor de verschillende systemen van nationale wetgeving met betrekking tot de nietigheid en de vernietigbaarheid van het huwelijk. Voorts werd de verdragsstaten opgedragen om in hun wetgeving een zekere minimumhuwelijksleeftijd vast te leggen, waarvan de hoogte

door de staten zelf kan worden bepaald. De aldus geamendeerde tekst ging niet verder dan de vaststelling van een paar ruim geformuleerde beginselen. Een meer gedetailleerde internationale regeling zou in strijd komen met bijzonderheden, die eigen zijn aan de nationale huwelijkswetgevingen, welke bijzonderheden veelal een goede grond hebben en geenszins te kort doen aan de huwendes of gehuwden.

Aan het door de Commissie inzake de Rechtstoestand van de Vrouw in tweede lezing geformuleerde ontwerp was nochtans een bezwaar voor het Koninkrijk verbonden, namelijk het ontbreken van een voorziening op grond waarvan het sluiten van een huwelijk bij volmacht onder bepaalde omstandigheden zou zijn toegelaten. Ook dit bezwaar werd opgeheven, toen de Algemene Vergadering der Verenigde Naties besloot een desbetreffende clause in het verdrag op te nemen (artikel 1, lid 2).

Ten slotte moge vermeld worden, dat het verdrag geen territoriale clause kent. Derhalve is bij de ondertekening verklaard, dat wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, de territoriale gelding eerst ten tijde van de bekrachtiging zal worden vastgesteld, met dien verstande, dat het Koninkrijk zich het recht voorbehoudt eerst voor één of twee delen van het Rijk te bekrachtigen en later eventueel de toepasselijkheid uit te breiden. De Surinaamse zowel als de Antilliaanse Regering hebben inmiddels te kennen gegeven, dat de gelding van het verdrag, mede voor Suriname en de Nederlandse Antillen op prijs wordt gesteld.

*De Minister van Justitie,*

Y. SCHOLTEN.

*De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,*

DIEPENHORST.